

De ontsnapping
&
Duivels goud

Steve Berry

De Fontein

De ontsnapping

Oorspronkelijke uitgever: Ballantine Books

Oorspronkelijke titel: *The Balkan Escape*

© 2010 Steve Berry

Uit het Engels vertaald door: Gert-Jan Kramer

Duivels goud

Oorspronkelijke uitgever: Ballantine Books

Oorspronkelijke titel: *The Devil's Gold*

© 2011 Steve Berry

Uit het Engels vertaald door: Gert-Jan Kramer

Deze vertaling is tot stand gekomen na overeenkomst met
Ballantine Books, een imprint van The Random House
Publishing Group, onderdeel van Random House, Inc.

© 2012 voor deze uitgave: Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Omslag: Bureau Beck, Amsterdam

Omslagfoto: Charles & Josette Lenars/Corbis

Auteursfoto: Joel Silverman

Vormgeving binnenwerk: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 3321 3

ISBN e-book *De ontsnapping* 978 90 261 3322 0

ISBN e-book *Duivels goud* 978 90 261 3327 5

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SANTIAGO, CHILI
WOENSDAG 2 MEI
DRIE WEKEN GELEDEN

Jonathan Wyatt besloot te wachten alvorens zijn doelwit te vermoorden.

Hij was Christopher Combs door heel Chili gevuld, van het ene afgelegen dorp naar het andere, de bergen in, en weer terug naar de hoofdstad, zich constant afvragend wat de leugenachtige schoft in zijn schild voerde. Om niet opgemerkt te worden, had hij Combs niet al te dicht op de huid gezeten en geen contact gelegd met de mensen die zijn vijand had bezocht. En nu zat zijn doelwit veilig verschanst in een dure suite van het Ritz-Carlton, die hij voor tien dagen bleek te hebben gereserveerd à vijfhonderd dollar per nacht, wat heel wat vragen oproep over Combs' salaris bij de overheid. Als extra belediging lag Combs momenteel in de spa van het hotel om de knopen uit zijn achttienenvijftig jaar oude rug te laten masseren.

Wees geduldig.

Dat had hij zichzelf de afgelopen acht jaar steeds voorgehouden.

Maar het viel niet mee.

Wyatt had binnen de inlichtingenwereld bekendgestaan als een man van weinig woorden. Hij sprak sporadisch, en deed dat met opzet, omdat het anderen er vaak

toe bewoog hun mond voorbij te praten. Zwijgen was een kunst die hij als geen ander onder de knie had gekregen, en hij wist hoe ze hem achter zijn rug hadden genoemd.

De sfinx.

Maar dat had hem niets kunnen schelen.

En nu maakte het niet meer uit.

Zijn twintigjarige loopbaan als geheim agent was acht jaar geleden beëindigd.

Dankzij Christopher Combs en Cotton Malone.

De laatstgenoemde had de aanklacht tegen hem ingediend, en de eerstgenoemde had hem verzekerd dat die ongegrond zou worden verklaard, dat de administratieve hoorzitting ‘slechts een formaliteit’ betrof. Er waren twee agenten omgekomen in een gevaarlijke situatie. Malone gaf hem de schuld van het sneuvelen van beide agenten en noemde hen onnodige slachtoffers. Hij was verontwaardigd geweest over de aantijgingen. Hij en Malone hadden in de val gezeten en lagen onder vuur, terwijl er drie agenten in de buurt waren die konden helpen. Aangezien hij de leiding had, besloot hij ze erbij te roepen, maar Malone had bezwaar gemaakt. Dus had hij Malone knock-out geslagen met de kolf van zijn revolver en ze alsnog in de strijd geworpen.

Malone diende een aanklacht in.

Dat was de reden waarom hij hem haatte.

Het goudhaantje van Magellan Billet en Stephanie Nelle, het hoofd van de afdeling. Hij had de verhalen gehoord over alle onderscheidingen die door Malone

waren geweigerd, en dat hij zo goed als niets fout kon doen. Ex-marinemanager. Jurist. Piloot. Je kon het zo gek niet bedenken of Malone kon het.

Zelfs als getuige tegen Wyatt was hij geloofwaardig geweest.

De raad van bestuur – blijkbaar gemachtigd om mensen in het veld achteraf de maat te nemen – hoorde de verklaring van Malone en drie anderen, en oordeelde vervolgens dat hij inderdaad roekeloos had gehandeld.

Hij werd op staande voet ontslagen, zonder enige vorm van vergoeding.

Chris Combs was zijn directe chef geweest. Een onderdirecteur die, zoals Combs hem vol trots had toevertrouwd, weldra directeur zou worden. Om daar zeker van te zijn, had Wyatt geverifieerd of Combs ook echt de volgende was die voor promotie in aanmerking kwam. Hij had vijf jaar onder hem gewerkt, en zijn eigen successen hadden Combs ongetwijfeld hoger de ladder op geholpen. Combs had herhaaldelijk zijn dank betuigd en hem verteld dat hij een onderdirecteur nodig zou hebben. Twintig jaar aan ervaring maakte Wyatt beslist tot een geschikte kandidaat. Hogerop komen was iets wat hij altijd in zijn achterhoofd had gehouden.

De boodschap was duidelijk geweest.

We maken samen carrière.

Maar in plaats van hem te steunen bij de hoorzitting, had Combs hem verraden en verklaard dat de bevinding van roekeloos gedrag, naar zijn mening, gerechtvaardigd was.

Combs kreeg zijn directeurspost.

Wyatt had zijn ontslag gekregen. De afgelopen acht jaar had hij op contractbasis klussen geklaard voor diverse inlichtingendiensten die zijn ervaring goed konden gebruiken, maar verder niet hun vingers aan hem wilden branden. Ze betaalden fantastisch, maar waren geen vervanging voor zijn oude werkgever.

Hij wilde zijn carrière terug. Maar die was geruïneerd.
Wraak?

Dat leek het enige wat er voor hem overbleef.

En hij was geduldig geweest. Hij had Combs constant in de gaten gehouden. Wachtend op het juiste moment.

Nu dus.

Combs had twee weken verlof genomen en was in zijn eentje naar Chili gevlogen. Hij deed iets buiten de inlichtingendienst om.

Wat precies?

Dat wilde hij eigenlijk toch weten.

Dus terwijl Combs zich vermaakte in het Ritz-Carlton, en voordat hij de schoft zou vermoorden, besloot hij daarachter te komen.

Hij minderde snelheid toen hij met de huurauto Turingia binnen reed. Het piepkleine Chileense gehucht dankte zijn bekendheid aan een populaire warmwaterbron. Op aanplakbiljetten stond te lezen dat astma, bronchitis, maag- en darmklachten en zelfs een droge huid konden worden genezen – zolang je maar betaalde.

Hij reed rond een druk centraal plein.

Aan de ene zijde verrees een okerkleurige kerk, ge-flankeerd door een winkelgalerij. De wonderlijk ouder-wetse aanblik werd alleen ontsierd door de lange staken van elektriciteitspalen. Een woonwijk ten westen van het plaatsje leek meer op het Engelse platteland: houten huizen, schuine daken en bomen vol bloesems. Hij was de oude vrouw op het spoor gekomen omdat hij Combs een paar dagen geleden naar haar huis was gevolg'd. Ze woonde te midden van een stel hoge araucariabomen, die met hun dikke dennentakken naar de hemel reikten. Het huis, een gebouw met één verdieping, kon wel een lik verf gebruiken, en het tinnen punt dak zat vol roest. Twee paarden graasden binnen een omheining. Hij reed behoedzaam over een hobbelig laantje en parkeerde bij een hek, voorzien van een latwerk met dagwindes.

De voordeur werd opengedaan door een schriel vrouwtje met glanzend grijsgoud haar. Blauwe aderen vertak-ten zich over haar spichtige armen, en levervlekken bespikkelden haar polsen. Ze leek tegen de zeventig te lopen, maar er lag een levendige blik in haar lichtbruine ogen. Toen hij zichzelf voorstelde, trok ze schijnbaar geamuseerd haar wenkbrauwen op, waarna ze hem een glimlach toewierp met een gebit als van een halloween-pompoen, slechts hier en daar een tand.

Ze nodigde hem uit binnen te komen en sprak Engels met een licht Duits accent. Hij nam plaats op een canapé, gestoffeerd met roze katoenfluweel, terwijl zij achter-overleunde in een bovenmaatse stoel, overtrokken met een gebloemde hoes.

Ze bleek Isabel te heten.

‘En wat kan ik voor u doen?’ vroeg ze hem.

‘Een paar dagen geleden is er iemand bij u langs geweest.’

‘Ja, dat klopt. Een ongedurig baasje.’

‘Waar kwam hij voor?’

Ze bestudeerde hem met een berekenende blik, een zenuwtrekje liet haar rechteroog trillen. Ze ademde moeizaam in en uit. Alleen het tikken van een klok verbrak de stilte.

‘Hetzelfde als waar u voor komt, zo te zien,’ zei ze. ‘U lijkt mij ook een ongedurig type.’

Ze probeerde hem uit de tent te lokken. Prima. Dat spelletje kon hij ook spelen. ‘Woont u hier al lang?’

‘Al mijn hele leven. Maar mijn familie komt uit Heidelberg. Na de oorlog kwamen mijn ouders hierheen. Mijn vader heeft dit huis gebouwd. Voor een derde met zijn hart, een derde met zijn handen, en een derde met zijn verstand.’

Hij glimlachte, in een poging haar op haar gemak te stellen.

‘Een oude Duitse wijsheid,’ merkte ze op.

‘Was uw vader soldaat?’

‘Mijn hemel, nee. Hij werkte voor de posterijen. Hij geloofde dat Duitsland na de oorlog nooit meer hetzelfde zou zijn, dus vertrok hij. Hij had ongetwijfeld gelijk.’

Hij besloot terug te komen op wat hij wilde weten.
‘Wat wilde meneer Combs van u?’

‘Hij liet mij twee foto’s zien, een man en een vrouw, en

wilde weten of ik ze van gezicht kende. Ik vertelde hem dat ze vroeger in de buurt van Lago Todos los Santos hadden gewoond, aan de grens met Argentinië.’

‘Waarom waren die foto’s zo belangrijk voor hem?’

Ze kneep haar wenkbrauwen fronsend samen. ‘Waarom bemoeit u zich met zijn zaken?’

Hij besloot dat eerlijkheid misschien het beste zou werken. ‘Hij en ik hebben een schuld te vereffenen.’

‘Dat zie ik. U doet uw best om uw gedachten te verbergen, maar uit uw gezicht, uw ogen, spreekt duidelijk wat u werkelijk bedoelt. De Bruine Eminentie was hetzelfde.’

Hij begreep haar niet.

‘Eeuwen geleden,’ zei ze, ‘had je in Frankrijk de Rode Eminentie. Kardinaal Richelieu, de eerste minister van de koning. De assistent van Richelieu, Père Joseph, stond bekend als de Grijze Eminentie. Net als zijn superieur was hij een schimmige figuur, allebei bedreven in het manipuleren van de macht. Het rood en grijs verwees naar hun gewaden.’ Ze aarzelde. ‘Bruin was de kleur van het naziuniform. Martin Bormann was de Bruine Eminentie.’

Hij dacht aan wat hij wist over Martin Bormann. Niet veel. Hij was Hitlers privésecretaris. De poortwachter van de Führer. De op één na machtigste man in het Derde Rijk.

‘De man op de foto die Herr Combs mij liet zien. Hij was de Bruine Eminentie, hoewel hij zich toen Luis noemde.’

‘En de vrouw?’

‘Ze noemde zichzelf Rikka, maar ze was Hitlers weduwe.’

Die naam kende hij wel. Eva Braun. Ze trouwde met Hitler in april 1945, vlak voordat ze allebei zelfmoord pleegden in de Führerbunker.

‘Wat wilt u nu eigenlijk zeggen?’

In haar waterige ogen verscheen een geïrriteerde blik.
‘Herr Combs was niet zo verbaasd als u.’

‘Wat vond hij van uw informatie?’

‘Heeft hij u bedrogen?’

Deze oude vrouw was goed. Een simpele vraag, zo maar uit het niets, bedoeld om hem een emotionele reactie te ontlokken.

‘Hij is een leugenaar.’

‘Precies wat ik dacht. Hij loog tegen mij. Maar hij wilde weten waar het tweetal op de foto’s had gewoond. Zijn vragen verrasten mij, eerlijk gezegd. Er was een tijd waarin mensen jacht maakten op de Bruine Eminentie. Niemand bekommerde zich om de weduwe, want ze dachten allemaal dat ze dood was. Er waren zelfs maar weinig mensen die haar gezicht of naam kenden. Maar hij? Veel mensen wilden hem te pakken krijgen. Hij was een quetrupillán.’

Hij kende het woord niet en vroeg wat het betekende.

‘Een Chileense uitdrukking,’ zei ze. ‘Stille duivel. Een beetje zoals u.’

Hij negeerde haar sneer. ‘Wat is er met Bormann en Braun gebeurd?’

‘Ze gingen uiteindelijk ergens wonen waar niemand hen kon vinden.’

Hij besefte dat de wereld er decennia geleden heel anders had uitgezien. Geen satellieten, televisie, mondiale kranten of internet. Jezelf schuilhouden was veel eenvoudiger, waardoor menig oorlogsmisdadiger erin was geslaagd ongemerkt te verdwijnen.

En twee mensen in het bijzonder, van wie bijna heel de wereld dacht dat ze dood waren.

‘Waar zijn ze dan gebleven?’

Ze gaf geen antwoord.

‘Hebt u hier ooit over gesproken voordat Combs langskwam?’

‘Niemand heeft mij die vragen ooit eerder gesteld. Waarom zouden ze? Ik ben een oude vrouw die een rustig leven leidt. Wie weet er überhaupt dat ik besta?’

‘Chris Combs.’

‘Dan moet u zichzelf de vraag stellen: hoe heeft hij mij gevonden?’

Hij had geen idee.

‘U gelooft mij niet?’ vroeg ze. ‘Ik zie het in uw ogen. U komt bij mij aan huis en stelt al die vragen. Ik heb u eerlijk antwoord gegeven, maar toch gelooft u mij niet.’

Wat hij geloofde deed er niet toe. ‘Hoe reageerde Combs op wat u vertelde?’

‘Hij wilde een bevestiging. Ik zie dat u er net zo over denkt.’ Ze hees zichzelf langzaam overeind. ‘Ik zal het u laten zien, net zoals ik het hem heb laten zien.’

Op de dag dat Combs hier verscheen, had Wyatt ge-

wacht bij de hoofdweg, verdekt opgesteld in de bossen, vanwaar hij de oprijlaan goed in de gaten kon houden. Combs was iets meer dan een uur gebleven en daarna teruggereden naar Santiago. Wyatt had geen idee wat er zich tijdens het bezoek had afgespeeld.

Isabel slofte naar de deur. ‘Toch vreemd.’

Hij vestigde zijn blik op haar toen ze bleef stilstaan.

‘U ziet er niet uit als een nazi-jager.’

‘Dat ben ik ook niet.’

‘Maar u bent een jager. Dat weet ik wel.’

Hij volgde Isabel naar buiten en liep achter haar aan een schuur binnen, waar in donkere schaduwen landbouwgereedschap stond weg te roesten. Kauwtjes hadden gaten in het dak gepikt en aan de dwarsbalken hingen zwaluwnesten. Op een rottende stapel vademhout zat een grote grijze kat, die hen begroette met een langgerekt gemiauw.

Isabel schuifelde naar een afgesloten vertrek aan de andere kant van de schuur. Haar vuile jurk hing rond haar magere lijf als een jas aan een spijker, en aan haar voeten droeg ze sandalen met touzwollen. Ze duwde langzaam een houten deur open, waartegen de oude scharnieren zich krijsend verzetten. In een ruimte van zo'n tweeënhalve vierkante meter stonden drie koffers op elkaar.

‘Die liggen hier al tientallen jaren,’ zei ze.

Hij stapte naar binnen. Een muis schoot voor zijn voeten weg.